

Ηλεκτρονικός τζόγος και νομοθετική ρύθμιση

Νικόλας Ιωαννίδης
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ Δ.Ε.Π.Ε.

Όταν ο Τάκιτος έγραφε πριν 2000 χρόνια ότι «όσο πιο διεφθαρμένο είναι ένα κράτος, τόσο περισσότερους νόμους έχει», σίγουρα δεν περίμενε ότι θα επιβεβαιωνόταν και σε βάθος χρόνου, καθώς οι ανθρώπινες κοινωνίες χρειάζεται να θεσπίζουν νόμους για τη ρύθμιση κάθε έκφανσης της ζωής μας. Αναντίλεκτα, το ζήτημα του ηλεκτρονικού τζόγου είναι πολυδιάστατο και αυτό καθιστά τη νομοθετική του ρύθμιση αρκούντως δύσκολη. Βεβαίως, αν δεν υπήρχε το έλλειμμα παιδείας και η νοοτροπία του εύκολου κέρδους, τότε θα είχαμε τις ιδανικές συνθήκες στην κοινωνία μας και δε θα χρειαζόταν η θέσπιση τόσων πολλών νομοθετημάτων. Ωστόσο, από τη στιγμή που το κοινωνικό μας περιβάλλον είναι παθογενές, θα πρέπει να εξετάσουμε πώς μπορούμε να ελέγξουμε ή να περιορίσουμε τον τζόγο και ταυτόχρονα να σταματήσει η Κυπριακή Δημοκρατία να είναι παρίας σε ένα τόσο φλέγον ζήτημα.

καταβάλλει χρήματα για ετήσια άδεια λειτουργίας και εγγυήσεις, παρά μόνο πληρώνει 0,5% επί του στοιχήματος και 25% εταιρικό φόρο επί των κερδών. Ως εκ τούτου, το 8% του ΑΕΠ του γειτονικού κράτους προέρχεται από έσοδα από τον ηλεκτρονικό τζόγο. Αντιστρόφως ανάλογα, η Κυπριακή Δημοκρατία χάνει από τη μη φορολόγηση των διαδικτυακών στοιχημάτων τουλάχιστον 100 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο, ενώ 300 εκατομμύρια ευρώ καταβάλλονται από εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο ως φόρος στο εξωτερικό.

Είναι αναπόδραστη ανάγκη, λοιπόν, η δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου που ν' αντιμετωπίζει επαρκώς το ζήτημα αυτό, το οποίο προκαλεί ηθικές και οικονομικές ζημιές στη Δημοκρατία. Ωστόσο, θα πρέπει να έχουμε υπ' όψιν το κοινοτικό δίκαιο και την πρακτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα αυτά. Κατ' αρχάς, το άρθρο 56 της νεότευκτης Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («η Συνθήκη»), εις αντικατάσταση του άρθρου 49 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣυνθΕΕ») δια των αλλαγών που επέφερε η Συνθήκη της Λισαβόνας, κατοχυρώνει την ελεύθερη διακίνηση υπηρεσιών και το άρθρο 63 της Συνθήκης (πρώην 56 της ΣυνθΕΕ) προνοεί την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίου. Τούτων δοθέντων, γίνεται κατανοητό πως οι όποιοι περιορισμοί τεθούν στον ηλεκτρονικό τζόγο, θα πρέπει να συνάδουν με τις αρχές του υπερκείμενου κοινοτικού δικαίου.

Επειδή το ζήτημα του ηλεκτρονικού τζόγου εμφανίστηκε, σχετικά, πρόσφατα, δεν έχει γίνει εναρμόνιση του κοινοτικού δικαίου με το συγκεκριμένο θέμα. Αυτή η παραδοχή έγινε από το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην Υπόθεση C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional and Bwin International Ltd v. Departamento de Jogos da Santa Casa. Πρόκειται για γνωμοδότηση του ΔΕΚ επί προδικαστικού ερωτήματος που έθεσε πορτογαλικό δικαστήριο, εκδικάζοντας την πιο πάνω υπόθεση. Η εταιρεία που διαχειριζόταν τα τυχερά παιχνίδια στην Πορτογαλία (Santa Casa) προσέφυγε εναντίον της διαδικτυακής στοιχηματικής εταιρείας Bwin, ζητώντας την επιβολή ποινής σε βάρος της εναγομένης, καθώς δεν είχε την απαιτούμενη από την πορτογαλική αρμόδια αρχή άδεια για διεξαγωγή τυχερών παιχνιδιών. Αντιθέτως, μόνο η ενάγουσα είχε μια τέτοια άδεια και ο πορτογάλος νομοθέτης το δικαιολογούσε αυτό από την άποψη του καλύτερου ελέγχου του διεξαγόμενου τζόγου. Το πορτογαλικό δικαστήριο, λοιπόν, ρωτούσε κατά πόσον η νομοθεσία της χώρας που δε δίνει τη δυνατότητα αδειοδότησης σε ξένη στοιχηματική εταιρεία για δραστηριοποίηση στην επικράτεια της, αποτελεί παράβαση της αρχής ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίου.

Το ΔΕΚ απεφάνθη ότι, το άρθρο 49 (πλέον άρθρο 56 της Συνθήκης) δεν εμποδίζει ένα Κράτος Μέλος να θεσπίζει νομοθεσία που ν' απαγορεύει την παροχή διαδικτυακών στοιχηματικών υπηρεσιών εντός της επικράτειάς

του από ξένη εταιρεία, ακόμα κι αν η τελευταία παρέχει τέτοιες υπηρεσίες νόμιμα στο κράτος από το οποίο προέρχεται. Όμως, θα πρέπει η εθνική νομοθεσία να θέτει αυτούς τους φραγμούς έχοντας ως σκοπό τον συνεχή και συστηματικό έλεγχο του τζόγου και όχι να επικαλείται την προστασία των πολιτών περιστασιακά. Δηλαδή, ένα κράτος-μέλος δεν μπορεί από τη μία να επικαλείται την ανάγκη περιορισμού του ηλεκτρονικού τζόγου, όμως από την άλλη να προτρέπει τους πολίτες του να συμμετέχουν σε κρατικά τυχερά παιχνίδια για να ενισχυθούν τα οικονομικά της πολιτείας (υπόθεση C-169/07 Hartlauer). Αυτό επεσήμανε και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συστάσεις που έκανε προς Ελλάδα και Ολλανδία το 2008, ζητώντας να τροποποιήσουν τη νομοθεσία τους που δεν επέτρεπε την ελεύθερη διακίνηση στοιχηματικών υπηρεσιών.

Έστω και αργοπορημένα, διαφαίνεται πως η Κυπριακή Δημοκρατία προχωρεί σε κατάρτιση νομοσχεδίου για ρύθμιση του διαδικτυακού τζόγου. Σύμφωνα με τις πληροφορίες και με κάθε επιφύλαξη ως προς τις τελικές πρόνοιες του, με το νομοσχέδιο αυτό:

- Δημιουργείται Αρχή για παραχώρηση των σχετικών αδειών. Να σημειώσουμε ότι αντίστοιχες αρχές υπάρχουν σε πολλές χώρες της Ευρώπης, όπως η Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ελβετία, το Βέλγιο, η Ουγγαρία, η Λετονία, η Μάλτα, η Νορβηγία, η Σουηδία. Επίσης, υπάρχουν και πολλές οργανώσεις στις ευρωπαϊκές χώρες, που διεξάγουν έρευνες και μέσω των πορισμάτων τους καταθέτουν προτάσεις για αποτελεσματικότερο έλεγχο των διαδικτυακών τυχερών παιχνιδιών. Επιπλέον, μια Αρχή αδειοδότησης προκρίνεται και από το ΔΕΚ (C-338/04, C-359/04, C-360/04 Placanica).
- Ακόμη, οι εταιρείες που θα παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες πρέπει να είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο ή το εξωτερικό και να έχουν μοναδικό αντικείμενο τη διεξαγωγή τυχερών παιχνιδιών. Πρέπει να είναι μετοχικές, περιορισμένης ευθύνης και να έχουν κατατεθειμένο κεφάλαιο τουλάχιστον €500.000.
- Οι παίκτες πρέπει να είναι πάνω από 18 ετών και να έχουν λογαριασμό μόνο σε αδειούχα εταιρεία.
- Τα ποσά που θα στοιχηματίζονται πρέπει να είναι μέσω πιστωτικών ή χρεωστικών καρτών, ηλεκτρονικών μεταφορών και όποιων άλλων μέσων αποφασίσει η Αρχή, με αυστηρό έλεγχο στις χρεώσεις των συναλλαγών αυτών.
- Οι διαχειριστριες εταιρείες πρέπει να διατηρούν τους λογαριασμούς

των παικτών και να πιστώνουν όλα τα ποσά που τυχόν θα κερδίσει ο εγγεγραμμένος παίκτης.

- Οι εταιρείες είναι υπόχρεες να καταβάλλουν φόρο της τάξης του 10% επί των ποσών που στοιχηματίζονται.
- Οι εταιρείες θα πρέπει να διατηρούν ιστοσελίδες όπου να φαίνεται το όνομα της εταιρείας, η διεύθυνση, οι λεπτομέρειες της άδειας, όπως επίσης να διαθέτουν και παραπομπές σε ιστοτόπους οργανισμών που παρέχουν βοήθεια για καταπολέμηση του εθισμού στον τζόγο. Όντως αυτή η προσπάθεια είναι πολύ σημαντική, γιατί ένα τόσο σοβαρό ζήτημα δεν μπορεί να μείνει αρήθμιστο. Ωστόσο, σύμφωνα με την Επιτροπή Νομικών της Βουλής των Αντιπροσώπων, οι άδειες είναι δυνατόν να δίδονται για όλα τα είδη στοιχημάτων, εκτός από τα ηλεκτρονικά καζίνο. Δηλαδή, με την ψήφιση του νόμου, τα on line καζίνο δε θα μπορούν να πάρουν άδεια στην Κύπρο και δε θα μπορούν να παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες εδώ, παρά μόνο άλλου είδους στοιχήματα. Θεωρούμε ότι το συγκεκριμένο σημείο του νομοσχεδίου δεν είναι αποτελεσματικό και αντιμετωπίζει το θέμα «σπρώχνοντας τη σκόνη κάτω από το χαλί». Το υπό κρίση ζήτημα δεν πρέπει να γίνεται αντιληπτό σαν Γόρδιος Δεσμός, όπου ό,τι δε λύνεται, κόβεται. Από τη στιγμή που η κοινωνία δεν έχει καταφέρει να κάνει τους πολίτες να συνειδητοποιήσουν τις επιβλαβείς συνέπειες του τζόγου και τους έχει εξωθήσει στο κυνήγι του εύκολου κέρδους, δεν μπορεί να έρχεται κατευθείαν και να θέτει τέτοιες απόλυτες απαγορεύσεις. Θα πρέπει πρώτα να γίνει προσπάθεια για έλεγχο και περιορισμό του φαινομένου, ενώ παράλληλα να διαπαιδαγωγούνται οι πολίτες, ούτως ώστε ν' αντιλαμβάνονται τα ολέθρια αποτελέσματα του τζόγου και να απέχουν ίδια βουλήσει. Διαφορετικά, η απόλυτη απαγόρευση του ηλεκτρονικού καζίνο αυτή τη στιγμή θα δημιουργήσει πολλά προβλήματα. Ο εθισμός στον τζόγο είναι ισχυρότατος και όσοι έχουν πέσει θύμα του θα συνεχίζουν να παίζουν παράνομα με κάθε τρόπο. Ακόμα, δεν πρέπει να ξεχνάμε και την κατάσταση με τα καζίνο στα κατεχόμενα εδάφη μας, καθώς πολλοί φανατικοί τζογαδόροι παραβλέπουν ότι η βόρεια Κύπρος κατέχεται παράνομα από την Τουρκία και μεταβαίνουν κατά συρροή εκεί για να σβήσουν τη δίψα του κέρδους. Αφού, λοιπόν, δεν μπορούμε να θέσουμε φραγμούς σε αυτά, ας προσπαθήσουμε τουλάχιστον να τα ελέγξουμε, αλλιώς θα βγούμε για άλλη μια φορά χαμένοι, τόσο από ηθικής όσο και από οικονομικής άποψης. ●●●

Κατά τον τελευταίο χρόνο έχουν αυξηθεί σημαντικά τα ηλεκτρονικά καζίνο και έχουμε φτάσει στο σημείο κάθε γειτονιά να διαθέτει και από ένα, αν όχι και περισσότερα. Για την περίπτωση αυτή δε διαθέτουμε νομοθεσία κι έτσι υπάρχει κενό δικαίου, ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα. Από τη στιγμή που δεν υπάρχει ρυθμιστικό πλαίσιο, τα ηλεκτρονικά καζίνο δεν είναι παράνομα, αλλά δεν κατοχυρώνεται και η ύπαρξή τους. Αυτό που συμβαίνει στην Κύπρο είναι ότι οι επιχειρήσεις αυτές λαμβάνουν άδειες από τη Μάλτα, η κυβέρνηση της οποίας έχει αντιληφθεί ότι η αδειοδότηση τέτοιων επιχειρήσεων αποφέρει τεράστια ποσά από τη φορολόγηση. Συγκεκριμένα, μια εταιρεία που αδειοδοτείται από τη Μάλτα δεν